

ΚΛΕΙΩ

Τόμος Ε.
Αριθμ. 6 (102).

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ ΕΝ ΛΕΙΨΙΑΙ.

Συνδρομή, δρομένη ἀπὸ 1. Ιανουαρίου καὶ 1. Ιουλίου ἑκάστου έτους, ἐξάμηνος μόνον
καὶ προπλήρωτες: Πανταχοῦ φράγμ. χρ. 10 ἡ μάρκ. 8.

ΕΤΟΣ Ε.

τῇ 15/27. Μαρτίου 1889.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΡΑΪΤ.

Ο John Bright, υἱὸς πλουσίου έργοστασιάρχου βαμβακίνων ψρασμάτων, ἐγεννήθη τῇ 16 νοεμβρίου 1811 ἐν Green Bank παρὰ τῷ Rochdale (ἐν Lancastershire). Αξέηθεις ἐν τῷ μέσῳ ἀρχαίας οἰκογενείας ἀνηκούσης εἰς τὴν φιλικὴν κοινότητα τῶν Kouakérowν, καὶ αὐτὸς δὲώς Kouakeroς ἀνατραφεὶς ἐν Ackworth, εἰσῆλθε δεκαπενταετής τὴν ἡλικίαν εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ πατρός του, ἵνα μυηθῇ εἰς τὰ μυστήρια τοῦ ἐμπορικοῦ κλάδου, εἰς δὲ ἀνῆκε τὸ πατρικὸν ἔργοστάσιον. Κατανοήσας αὐτὰ ταχέως, προήγαγε μετα τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ τὸ κατάστημα εἰς μεγίστην ἀκμήν. Ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας ἐδείκνυεν ἀξέπατον νοῦν καὶ ὑγιᾶ κρίσιν ἐν τοῖς πολιτικοῖς πράγμασιν, ἡγόρευε δημοσίᾳ ὑπέρ τῆς τότε ἐν Ἀγγλίᾳ τὰ πάντα συμπαρασυρούσης μεταρρυθμιστικῆς κινήσεως, ἐπούδασε μετὰ ζῆλου τὸ πολίτευμα τῆς Ἀγγλίας, ἰδίᾳ δὲ τὰ τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας, ἐκτήσατο ἴκανην φήμην ὡς ῥήτωρ καὶ παρεδόθη μετὰ τοῦ χαρακτηρίζοντος αὐτὸν φλογε-

ρωτάτου ζῆλου εἰς τὴν μεταρρυθμιστικὴν κίνησιν ὑπὲρ τοῦ ἐλευθέρου ἐμπορίου, θεωρῶν τοῦ ἐπικρατοῦν προστατευτικὸν σύστημα ως τὸ κινδυνωδέστατον καλύμμα τοῦ ἐθνικοῦ πλούτου. Ἐν τῇ ὁδῷ ταύτῃ συνηντήθη, ὡς εἰκός, μετὰ τοῦ Ριχάρδου Κόβδεν, τοῦ διοργανωτοῦ τοῦ ἐλευθέρου ἐμπορίου, μεδ' οὐ συνεδέθη διὰ στενοτάτης καὶ ἀρρήκτου φιλίας.

Ο Bright αμα ἐπανακάμψας ἐκ τοῦ εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Παλαιστίνην ταξειδίου του τῷ 1835, ἤρξατο ἐν Rochdale νὰ ἀναπτύσσῃ δημοσίᾳ τὰς περὶ τοῦ ἐμπορίου ἰδέας του καὶ τὰ πολιτικά του φρονήματα καὶ ἀνεδείχθη, μετὰ τοῦ Κόβδεν καὶ τοῦ Villiers, ὁ περιφανέστατος καὶ θερμουργότατος ὑπέρμαχος τῆς τοῦ ἐμπορίου ἐλευθερίας. Καταλιπὼν τοῖς ἑαυτοῦ οἰκείοις τὴν διοικήσιν τοῦ πατρώου ἔργοστασίου, ἐπεδόθη ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ἐμβριθῆ σπουδὴν τῶν κοινωνιῶν ζητημάτων, περιηγούμενος δὲ τὰ διάφορα μέρη τῆς Ἀγγλίας συνέλεγεν διημέραι πλείονας ὅπαδοις τῶν ἑαυτοῦ φρονημάτων. Δια

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΡΑΪΤ.

† 15/27. Μαρτίου.

τῶν ἔξοχων αὐτοῦ ῥητορικῶν ἀρετῶν καὶ προτερημάτων, διὰ τῆς δέσματάς της καὶ πειστικωτάτης αὐτοῦ λογικῆς καὶ τῶν ἀκαμάτων αὐτοῦ ὅγώνων ὑπὲρ τῆς κοινῆς τοῦ λαοῦ εὐημερίας συμπαρέσυρε τὰ πλήθη καὶ ἐγένετο ἡ ἐπλοὶ αὐτῶν. Καὶ ἡττήθη μὲν κατὰ ἀπρίλιον τοῦ 1843 ἐν ταῖς κοινοβουλευτικαῖς ἐκλογαῖς ἐν Durham, ἐπιτυχών ὅμως αὐτόμιν κατὰ ιούλιον τοῦ αὐτοῦ ἔτους κατηγεγκεν ἴσχυρότατον απύπημα κατὰ τῶν ὑπερμάχων τοῦ προστατευτικοῦ συστήματος, ἔκτοτε δέ, ὑπὸ τῶν φίλων τοῦ ὑποστηριζόμενος, ὃντει δισμέραι σφραδρότερον εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ ἐλευθέρου ἐμπορίου τὸν ὑπουργὸν Sir Robert Peel, ὃν ἐπὶ τέλους κατώρθωσε νὰ συγκαταλέξῃ μεταξὺ τῶν ὀπαδῶν τοῦ. Τὸ 1847 ἐνήργησε μετὰ τοῦ Κόβδεν, τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς καλουμένης σχολῆς τοῦ Manchester, ὑπὲρ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ ἐλευθέρου ἐμπορίου εἰς Ἰρλανδίαν, ὑπὲρ βελτιώσεως τῆς τύχης τῶν Ἰνδιῶν, ὑπὲρ μεταρρυθμίσεως τῶν οἰκονομικῶν, ὑπὲρ χειρικετήσεως τῶν Ἰουδαίων, ὑπὲρ τοῦ περιόρισμοῦ τῶν πολεμικῶν ἔξοπλισμῶν καὶ τῶν διὰ τὰ στρατιωτικὰ δαπανῶν. Ὡς μέγας βιομήχανος ἀφ' ἐνὸς καὶ ὡς Κουάκερος ἀφ' ἑτέρου, ὁ Bright ἦτο ἔχθρος παντὸς πολέμου καὶ ἡγάπη, ὅπως ὁ Κόβδεν, τὴν εἰρηνόφιλον πολιτικήν. Διὰ τοῦτο ἐνήργησε πάσαις δυνάμεσι κατὰ τῆς συμμετοχῆς τῆς Ἀγγλίας εἰς τὸν Κριμαϊκὸν πόλεμον, ἐπετέθη σφραδρότατα κατὰ τοῦ Palmerston καὶ τοῦ Graham, ἐθυσίασεν δληνὸν αὐτοῦ τὴν δημοτικότητα μένων πιστὸς εἰς τὰς ἀρχὰς καὶ πεποιθήσεις τοῦ, καὶ οὐδόλως ἐταράχθη μαθῶν δτὶς ἡ εἰκὼν αὐτοῦ ἐκάρη ὑπὸ τοῦ πλήθους ἐν Manchester τῷ 1854. Μετ' οὐ πολὺ ἔσχε τὴν ἱκανοποίησιν, δτὶς ἡ εἰρηνόφιλος μερὶς ἐν τῇ βουλῇ τῶν κοινοτήτων, ἡ συνισταμένη τέως ἔξ αὐτοῦ μόνου καὶ ἐκ τοῦ Κόβδεν, ηὔχθη σημαντικῶς. Ὁ Disraeli ἐθεώρει τὸν Bright καὶ τὸν Γλάδστωνα ὡς τοὺς δεινοτάτους ῥήτορας τῆς κάτω βουλῆς καὶ συγχρόνως ὡς τοὺς ἀρίστους χαρακτήρας· τῷ 1855 ἔλεγε πρὸς

τὸν κόμητα Vitzthum: „δ Bright εἶνε ἐνίστε σκαιδὸς εἰς τὰς κινήσεις του, ἀλλ' ἡ εὐγλωττία του ἔχει μεγάλην δύναμιν. Δὲν ἔχει τὴν λεπτότητα τοῦ Κόβδεν, ἀλλ' ἔχει πολλῷ μείζονα ἐνέργειαν καὶ δραστικότητα.“ Τὸ 1869 εἰσῆλθεν ὁ Bright ὡς ὑπουργὸς τοῦ ἐμπορίου εἰς τὸ ὑπουργεῖον Γλάδστωνος, ἀλλ' ἐνεκα τῆς μεγάλης ἔξασθμενώσεως τῆς ἀνέκαθεν ἐπισφαλοῦς ὑγείας του ἡγαγκάσθη ν' ἀποχωρήσῃ πάλιν τῇ 20 δεκεμβρίου 1870.

Τοῦ Bright αἱ διηγεκεῖς προσπάθειαι ἔτεινον πολλῷ μᾶλλον εἰς τὴν προαγωγὴν τῆς ἐσωτερικῆς εὐημερίας καὶ ἀναπτύξεως τῆς Μεγάλης Βρετανίας ἡ εἰς τὴν τῆς ἐξωτερικῆς αὐτῆς θέσεως, ὡς μεγάλης δυνάμεως, μεταξὺ τῶν κρατῶν τῆς Εὐρώπης καὶ τοῦ κόσμου. Ἀπὸ τῆς 30 σεπτεμβρίου 1873 μέχρι τῆς 17 φεβρουαρίου 1874 ἦτο ὁ Bright ἐν τῷ ὑπουργείῳ τοῦ Γλάδστωνος καγκελλάριος τοῦ δουκάτου Lancaster. Τὸ 1878 κατέβαλε πᾶσαν προσπάθειαν ὅπως ἀποτρέψῃ τὸν κίνδυνον τοῦ πολέμου καὶ κατὰ ἀπρίλιον τοῦ 1880 εἰσῆλθε πάλιν ὡς ἀρχιγραμματεὺς τοῦ Λάγκαστερ εἰς τὸ ὑπουργεῖον Γλάδστωνος, ὅπως λάβῃ ἐνεργότατον μέρος εἰς τὰς διαπραγματεύσεις περὶ τῆς λύσεως τοῦ Ἰρλανδικοῦ ζητήματος. Διάμαρτυρόμενος κατὰ τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς ἀπεχώρησεν ἐκ τοῦ ὑπουργείου τῇ 15. Ιουλίου 1882 συνεπείᾳ τοῦ κανονοβολισμοῦ τῆς Ἀλεξανδρείας. Ἐν ἔτει 1883 ἐγένετο πρύτανις τῆς πανεπιστημίου τῆς Γλασγούρης.

“Οτε κατὰ ἀπρίλιον τοῦ παρελθόντος ἔτους ἡ εὐγνωμονοῦσα πατέρις ἀνήγειρεν αὐτῷ, ὡς τῷ ἀποστόλῳ τοῦ ἐλευθέρου ἐμπορίου, ζῶντι ἔτι μνημεῖον ἐν τῇ πόλει Birmingham, ἡ κατάστασις τῆς ὑγείας τοῦ σπουδαίου τούτου ἀνδρὸς ἦτο λίαν ἐπισφαλής καὶ προσεδοκᾶτο ὁ προσεχῆς αὐτοῦ θάνατος, ὅστις καὶ ἐπῆλθε τῇ 27 μαρτίου 1889 ἐν τῇ πόλει One Ash (Rochdale).

ΑΙΓΥΠΤΙΑΚΑ

ὑπὸ ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ.

“Οσφ καὶ ἀν ἀπεσβέσθησαν ἀπὸ τῆς μνήμης τινὸς αἱ περὶ τῆς Αἴγυπτου ἐντυπώσεις τοῦ Σχολείου, ἀς κατὰ τὴν παιδικὴν αὐτοῦ ἡλικίαν ἐν τῇ ἴστορίᾳ, ἰδίως τῇ Ἱερῷ, ἀνεγίνωσκε, δὲν εἶνε δυνατὸν ἡ νὰ ἐπανέλθωσιν αὐταὶ εἰς τὸν νοῦν του, καθ' ἣν στιγμὴν πλησιάζει τὸ ἔδαφος, ὅπερ διαβρέχει ὁ χρυσορρόος Νεῖλος. Ὁ Φαραὼ καὶ ὁ Μωϋσῆς, αἱ δέκα τῆς Αἴγυπτου πληγαὶ καὶ ἡ ἔξοδος τῶν Ἐβραίων, ὁ Ἰωσὴφ καὶ ἡ σύζυγος τοῦ Πετεφρῆ, ὁ Ἀλεξανδρός καὶ ὁ ναὸς τοῦ Ἀμωνος, ὁ Σπαρτιάτης Κλεομένης καὶ ὁ τραγικὸς αὐτοῦ θάνατος, ἡ Κλεοπάτρα καὶ ὁ Ἀντώνιος, ὁ Πομπηΐος δολοφονούμενος καὶ ὁ Καῖσαρ εἰσερχόμενος νικητής καὶ τροπαιοῦχος, ἡ παρθένος Μαρία, φεύγουσα μετὰ τοῦ Ἰησοῦ εἰς Αἴγυπτον, ὁ μέγας Ἀθανάσιος καὶ ἡ Ὑπατία, ἡ Ἀλεξανδρινὴ Σχολὴ καὶ ἡ πυρπόλησις τῆς μεγάλης βιβλιοθήκης, ὁ Ναπολέων καὶ οἱ Μαμελούκοι, δλα ταῦτα τὰ μεγάλα ἴστορικὰ γεγονότα, ὃν θέατρον ὑπῆρξεν ἡ Αἴγυπτος, ὅμοι μετ' ἄλλων ἐπανέρχονται εἰς τὸν νοῦν του, σχηματίζουσιν ἐν αὐτῷ νῆμα ἀναμνήσεων ἴστορικῶν, ἐν αἵς διαλάμπει ἀπας ὁ ἀρχαῖος κόσμος, καὶ γεννῶσιν ἐν τῇ ψυχῇ του ἴδιορρυθμόν τι αἰσθημα. Οὕτω ὁ ταξιδιώτης σὺν τῷ ὄδοιπορικῷ σάκκῳ του φέρει καὶ ἔτερον τοιοῦτον ἐν τῇ κεφαλῇ του, γέμοντα ἴστορικῶν παραδόσεων, ἔκτος ἀν μετὰ τῆς ἴστορίας εἰς οὐδεμίαν σχέ-

σιν εμίσκεται. Τὸ ἔδαφος τῆς Αἴγυπτου, ἡ, καλλιον εἰπεῖν, τὸ δελτα τοῦ Νείλου, εἶνε λίαν χαμηλὸν καὶ μόλις διακρίνει αὐτὸ διεσπλέων ταξιδιώτης, ἀφοῦ τὸ πλοῖον φθάσῃ σχεδὸν πρὸ τοῦ λιμένος τῆς Ἀλεξανδρείας. Η ἐν τῷ εὐρυχώρῳ τούτῳ λιμένι κίνησις, τὰ εἰσπλέοντα καὶ ἐκπλέοντα καθ' ἐκάστην ἀτμόπλοια καὶ ἴστιοφόρα πλοῖα, τὰ ἡγυροβολημένα τοιαῦτα, ἀτινα ἀριθμοῦνται κατὰ πολλὰς δεκάδας, αἱ ἐν τῷ Μινέτελ-Μπάσαλ ἀπειροι φορτώσεις βαμβακίων καὶ τῶν λοιπῶν τοῦ τόπου προϊόντων, σοὶ διδούσιν ἐκ πρώτης δύσεως εἰκόνα τινὰ τοῦ γιγαντιαίου ἐμπορίου, τοῦ ἐνασκούμενου ἐν τῇ παραλίᾳ ταύτη τῆς Ἀφρικῆς πόλει. Ἀπὸ τοῦ ἀτμοπλοίου οὐδὲν τὸ ἐπαγωγὸν ἔχει ἡ πόλις τοῦ μεγάλου Ἀλεξανδρου, ἡν ἡδύνατο τις δι' ὀλίγων νὰ περιγράψῃ ὡς ἔξης: Εἴνε αὐτη κατὰ τὰ τρία τέταρτα ἀκάθαρτος καὶ κατὰ τὸ ἐν τέταρτον ὀλιγώτερον τοιαύτη. Ἐκεῖ κατοικοῦσιν οἱ Ἀραβεῖς, ἐδῶ οἱ Εὐρωπαῖοι ὃν οἱ πλεῖστοι Ἐλληνες. Ἐκεῖ ὁδοὶ στεναί, ρυπαραὶ καὶ ρυπαρώτερα Ἀράβων σμήνη. ἐδῶ ὁδοὶ εὐρεῖαι, λιθόστρωτοι, πλατεῖαι, οἰκίαι λαμπραί, σχετικὴ καθαριότης καὶ μίμησις Εὐρωπαϊκή. Τὸ ἐν μέρος ἐντελῶς Ἀστακόν, τὸ ἔτερον Εὐρωπαϊζον. Ἀνεξήγητόν τινα δυσάρεστον ὀσμὴν αἰσθάνεται τις πανταχοῦ, ἐν οἰωδήποτε τῆς πέλεως μέρει καὶ ἀν εμίσκεται.